

Yang Isinulat Ni JUDAS

Patkaw Ang Pasanag Tung Kumpurming Magbasa

Yang aran ni Judas ang nagsulat yang sulat ang naa, duru-durung mga tukayu nang mga Judio atii kanay. Kung bengaten tung bitalang Hinebreo ay “Judah” ang yay sasang ana ni Jacob ang yay pinamuaran yang namagkaraadi tung nasyun yang Israel. Ugaring ilem kung bengaten nira tung bitalang Giniriego, ay “Judas” da. Piru tinu pang Judasay wasu ang nagsulat yang sulat ang naa? Belagan ka ti Judas ang atiang nagtraidur tung ni Ginuung Jesus, kung indi, ya ra ti Judas ang sasang putul ni Ginuung Jesus ang sinambit tung Isinulat Ni Mateo 13:55 may tung Isinulat Ni Marcos 6:3.

Yang katuyuan nang nagsulat ay gustu nang magpaaman tung mga tumatalig natetenged tung mga manigtulduk ta kabuklian ang pamagpatumatalig-tumatalig ilem. Ay ya ray pamagliliwutun ang pagturuldukanen tung mga tumatalig ang basi pa ra ilem maeklan nira yang mga isip nira. Kipurki yang nagapapaktelan nira, kumus tinapnay ra unu tanirang tanan natetenged ilem tung kaneeman yang Dios ang ibinuluntad na tung nira, ig disir, liwianu ra unu tanirang magpagustu ra ilem ang magpakasalak. Total unu, indi ra unu dilemen yang Dios buat tung nira. Purisu durug kaimpurtanti tung ni Judas ang pabantayen na ra yang mga tumatalig natetenged tung mga taung atii ugud simpan dang manguntiel ta ustu tung nagitulduk nirang dakulung kamali (4). Ay muya, kung indi mangabantay, maumid da tung kalainan ang katulad ka tung mga taung namagkuntra ka tung Dios atiang tukaw (11). Kapurisu yang dapat ang buatan yang mga tumatalig, pabakeren nira yang pagtaraligen nira tung Dios ig yang pagparanangeren nira tung kamatuuran ang ipinagintriga tung nira ang para indi ra enged maguyuran yang mga taung atiang mga manigtulduk ta kabuklian (20-21).

Yang Intrada Yang Sulat (1-2)

¹Yang may sulat taa yuung ti Judas ang sasang pagpaturuwulun tung ni Jesu-Cristo ig sasa kang putul ni Santiago. Yang sulat ang atia ipinaekelu ra tung numyung kumpurming natagana ra yang Dios ang para bauenamu ra anyang mga tauan nang sadili. Nagagegmaanamu ra anyang yay Ama tang Dios ig nagamanadaanamu ra ka ni Jesu-Cristo

ugud indiamu ra matawan ta dumang nagitulduk ang bukli^a. ²Yang nagipagampuu para tung numyu ang mas pang maispirinsiaan mi yang kaildaw yang Dios may yang gegma na pati yang kalimengan ta mga isip ming nagipaeyang na

**Nagasambit Na Yang Mga Manigtulduk ta Kabuklian
Ang Ya Ray Natengeran Yang Pagsulat Na (3-4)**

³Mga putulung nagamaalu ta duru, duru ra ka rin ang kalelyagung magsulat tung numyu natetenged tung kalibrian tang naang parariung nalguran ta. Piru naa pala, nasimanu ra ang may kaministiranung dakulu ang sulatanamu ra yeen ang para paktelenamu ra yeen ang magpadayun ka enged tung pagurusuyun mi tung kamatuuran natetenged tung ni Ginuung Jesus ang nunut da ka ta pagparakawutun mi tung duma may ruma. Yang kamatuuran ang naa ya ra kay dapat ang keggan mi ta mupia tung mga taung pamagtagam ta baliskad, ay ya ra ka man ay ipinagpiar yang Dios tung yaten ang kumpurming binuat nang mga tauan na ang para indi ra enged maguman yang nagadapatan na^b. ⁴Sanu pa indiamu aningenu ay kipurki may mga tau ra asan ang pamagsagusut da tung mga grupu mi ang indi mi ra nabantayan. Anda tung kuinta nira yang kalelyagan yang Dios. Yang bukling nagitulduk nira, kumus pinaitaanamu ra yang Dios ta kaneeman nang tinapnay tung diwaldi, ya ra ilem agbaliskaray nirang buaten ang sasang padatelan ang yang sasa unung tumatalig, maskin magpadayun da unu tung pagburuatan nang malalaway, anday bali unu tung Dios buat. Maskin nganing ti Ginuu tang Jesu-Cristong yay nanggawad tung nirang nagpakugmatay ang para ultimu ra ilem din tanya yang pangagalenan nira, ya pay indi nira agilalaen^c. Yang mga taung atia, nabuay ra kang laging naula tung kasulatan kung ya pa agaring sintinsiaan yang Dios tung kalainan ang maning taa tung magdarasun ang sambitenu^d.

**Nagipademdem Na Tung Nira Kung Ya Pa Agari Yang
Pagsirintinsiaan Yang Dios Tung Duma Atiing Tukaw (5-8)**

⁵Maskin luwus dang nagaintindian mi yang mga bagay ang naang agulitenu, gustuu ilem ang ipademdem tung numyu kung ya pa agari yang pagsirintinsiaan yang Dios tung kalainan tung namagpakasalak tung anya atiing tukaw pang mga panimpu. Pademdeman mi ra kanay yang nasyun ang Israel ang atiing primiru ang pinagbawi ra ni Yawing ipinagpalua duun

^a ¹ Yang pagmanada ni Jesu-Cristo tung nira sinambit na ka tung pagtapusan yang sulat tung 24. ^b ³ Ikumpalar tung Judas 20-21 may Filipos 1:27. ^c ⁴ 2 Pedro 2:1

^d ⁴ Dilemen ta tung 5-7 kung ya pa agari yang pagsirintinsiaan yang Dios tung dumang namagpasuag tung anya atiing tukaw.

tung banwang Egipto. Piru tung uri, yang kumpurming namagdiskumpiar tung anya, pinagsintinsiaan na tung kalainan^e. ⁶Pademdeman mi ra ka yang dumang mga angil ang belag ya mamagpadayun tung katengdanan ang ipiniar yang Dios tung nira, ya mamamutwan ang para mamagpakled da tung anda engaged ay kalalabten nira^f. Purisu ikinulung da yang Dios duun tung sasang lugar ang duru kang pisan agkakiklep ig durug kapinitinsia ugud duun da ilem ielatay na tung uras ang ipagsintinsia na engaged tung nirang pangultimu. ⁷Pademdeman mi ra ka yang mga taung namagtinir duun tung siudad yang Sodoma durua yang Gomora asta tung mga lansangan tung paliwut nira. Nangasugut da tanira tung ugali yang mga angil ang atii. Ay namampakled da ka tung pangumbaway may pangunlalii ig yang duma, laliig baway, binaliskad da nira yang natural nira. Purisu ya ray natengeran na ang yang mga taung atii pinagsintinsiaan da yang Dios ang pinabungsarang ta apuy^g. Duun da nga buatay nang sasang mulidu kung ya pa agari yang pagsintinsia na tung uri tung kumpurming pagpasuag tung kalelyagan na ang tanira duun da iplekay na tung sasang apuy ang anda engaged ang pisan ay kapugdaw-pugdawan nang asta tung sampang anda engaged ang pisan ay pagtapusan na^h. ⁸Maning kang pisan tia yang pagurubraen yang mga manigtulduk ang atiang pamagpakiglaket da asan tung numyu. Bilang, kumus pamagambu ra ang tanira unu nagapapanalakinep yang Dios kung unu pay dapat ang buatan nira, asan da ta pagpakled nira tung mga malalaway ang pagburuaten ang asan da ka nga mansaay yang mga pagkatau niraⁱ, asan da ka ta pagpakuindi nirang indi ra ka engaged magpalalang tung may mga kagaeman^j, pati yang mga aruman ming piniaran yang Dios ang mamangangulu tung numyu, imbis galangen nira, ya rag sawaway nira^k.

Nagapabilugan Na Yang Ugali Nirang Mga Manigtulduk Ang Masyadung Pamagtagam Ta Insultu (9-10)

⁹Piru, maskin nganing ti Miguel ang sasang angil ang pagatuwul yang Dios ang abwat ta katengdanan, indi ra ka nganing nagsaway. Ay

^e ⁵ Bilang pinapaglagu-lagu na ra ilem duun tung banwang kapas tung seled epat ang puluk ang takun ang asta duun da ilem nagkarapatay ang indi ra nangakled tung banwang pinangakuan na. Duun da nga basaay ta sigun tung nagkarainabu tung Mga Bilang, kapitulu 13 may 14. Sinambit ka tung 1 Corinto 10:5; Hebreo 3:16-4:2.

^f ⁶ Yang mga angil ang atiang nasambit, ya ra yang namangasawa tung mga baway ang mga ana ta mga taung maning tung yaten. Ya ray paglampas nira tung sasang kalalangan yang Dios tung nira. Kung gustu tang pasadsaran, duun nga basaay ta tung Genesis 6:1-4. Tuglayunan ta ra kang basaen yang pasanag tung 1 Pedro 3:19-20 may tung 2 Pedro 2:4. ^g ⁷ Genesis 19:4-25; Roma 1:26-27; 2 Pedro 2:6 ^h ⁷ Ipinagubligar 20:15; 21:8 ⁱ ⁸ Katulad tung mga taung taga Sodoma may Gomora ang sinambit na tung 7.

^j ⁸ Katulad tung mga angil ang sinambit na tung 6. ^k ⁸ Katulad tung mga Israel ang sinambit na tung 5 ang ti Moises durua ni Aaron, sinawayan da nira ang katulad tung isinulat tung Mga Bilang 16:3, 11.

atiing pagtinuwalay ra tanira ni Satanas tung katalungaan yang Dios natetenged tung tinanguni ni Moises kung tinu pa tung nirang durua ay may kagaeman, indi nagpabetang tung sadili na ang tanya may kagaeman nang magsintinsia tung ni Satanas ang puiding insultuen na, kung indi, ya ra ilem aganingay nang,

“Ti Yawi, ya ra ilem ay magsintinsia tung nuyu.”

¹⁰Piru yang mga taung atiang pagmaturuldukanen asan tung mga grupu mi ang araneke ang pisan ta pagkabetang kay tung ni Miguel, kung ay pa atiang indi nira nagaintindian, duun da kag sawayay nirang anda unu ay kuinta na. Piru kung ay pa atiang nagaintindian nira ang katulad ka tung nagaleyagan yang mga tinanguni nira, ya ra ilem agpapsaway nira ang pamanulad da ilem tung ugali ta mga ayep ang indi maskeng mamateng-pateng ang pagkatapus ya ray manggated tung nira tung kalainan.

Yang Mga Manigtulduk Ta Kabuklian Nagikumpalar Na Tung Tulu NGa Tauan Atiang Tukaw (11-13)

¹¹Kanugun tanira! Durung pisan agkalebat yang sintinsiang maagmaan nira tung uri natetenged yang nagasugut nira ya ra yang ugali ni Cain ang durug kalain^l. Yang nagapagamenan ang pisan ta mga isip nira ya ra kang pisan yang natalangan ni Balaam ang kumus durug kainamlukun ta kuarta, simpan da rin ang magbuat yang nagakdekan na ra kang lagi ang kuntra tung kalelyagan yang Dios^m. Katulad ka tung ni *Core* ang nagpakigkuntra tukaw tung na Moises ni Aaron, yang mga manigtulduk ang atia, pamagpakigkuntra ra ka tung mga pamagmaepet-pet tung numyung salegsang pundaan. Purisu, talagang sintinsiaan da ka enged yang Dios tung kalainan ang katulad ka tung binuat na tung na *Core*ⁿ atiang tukaw pa. ¹²Yang mga taung atiang pagturuldukan asan, kung magpakiglaket da nganing tung uras dang pagsararuanamu rang magpurutul ang asan da ka nagipaitay mi yang paggeregmaan ming matinlu^o, ya ray dapat ang pangamanan mi. Kipurki kung tung mga binageng pa ang alenget dang lumput ipananglitay tanira, indi mi madipara agkali yang katuyuan nira asan. Ay yang pagpakisadu nirang atia tung numyu ya ra kay pagparapsawen nira tung tanan ang kalelyagan nira ang andang pisan aman-aman nira ang may turuwalen da nira asan. Anday dumang magisipen nira, kung indi, teed da ilem tung mga sadili nira. Kung tung pagtarawangen ipananglitayu, mga inutil da tanira ang katulad ka tung mga panganud ang kung kaisan ya agelat-

^l ¹¹ Genesis 4:3-8 ^m ¹¹ Mga Bilang kapitulu 31:16-17, 22-14; ⁿ ¹¹ Mga Bilang 16:19-25

^o ¹² Katulad tung sinambit ni Pablo tung 1 Corinto 11:20-22, yang pagsararuan nirang atiang mga tumatalig katuglayunan na yang pagderemdemen nira tung nagadapatan yang pagpakugmatay ni Ginuung Jesus.

elatay tang magekel ta kuran ang pagkatapus, sigi ra ilem ang pakapwas nira tung palet ang maskin dayawraw ra ilem, andang pisan ay pakdul na. Inding pisan mapagpalua ta mga ubra-ubrang nagauyunan yang Dios ay sigun tung pagkablak nira tung anyang maning pa tung sasang patay. Yang kaalimbawaan nira maning pa tung mga ayu ang maskin timpurang igbururak, andang pisan ay burak ang mapakinawangan tung nira. Katulad tung mga ayung napatay ra ang pagkatapus namansiktang da ilem ang ya ra kag dawalay yang mga lamut nirang miskawan ang indi ra maimung mamurak ang uman, yang pisan ay kaalimbawaan yang mga taung atia. Andang pisan ay matawang nira tung duma kung ya pa agari magbuat yang magkatama. ¹³Katulad tung mga lakun ang darakulu ang indi ra ka enged masuspindi, yang mga taung atia indi nira ka enged kayanan ta pagsuspindi yang mga kalelyagan nira. Katulad tung mga putput ang maliligna ang pagaekel-ekelan ta mga lakun ang kung sumampa ra nganing tung mga binakayan, magkarabutwan da ilem asan yang ligna na, yay kaalimbawaan yang mga ubra-ubra nirang malalaway ang duru kang pisan agkakaeyak^p. Dispuis yang mga taung atia, indi mi enged mataligan ang mapakdulanamu nira ta matinlung painunuku kung ya pa agaring magusuyamu tung kalelyagan yang Dios. Kipurki tanira maning pa tung mga bulalakaw ang anday pirmaminting rumbu nira ang para mataligan din ta mga manigsaay. Purisu may nagielat da yang Dios tung nirang durung pisan agkakiklep duun tung impirnu ang asta tung sampa indi ra ka enged mapuklutan nira^q.

Yang Naula Ni Maepet Enoc Duun Da NGA Temeng Tung Mga Manigtulduk Ang Atiang Buklien (14-16)

¹⁴Dispuis, yang mga manigtulduk ang naang nagipaamanu tung numyu, yang pisan ay nagatemengan yang sasang inulang tukaw ni Maepet Enoc ang yay sasang apu ni Adan tung dapa-rapa yang kakay na^r. Maganing ang nagbitala,

“Naa wang bitalaung naa, papatandaan mi ta maayen. Siguradung magkawut ti Yawi taa tung kaliwutan ang naa, kasiraan da ka tanira yang mga angil ang pinamilik nang pira-pira rang laksang indi enged mabilang-bilang^s. ¹⁵Yang katuyuan na magpadapat da ta sintinsia tung tanan ang mga taung makinasalananen ang anda kang lagi tung kuinta nira yang kalelyagan na. Bilang sasa may sasa tung nira, patuwalen nang papangaminen tung tanan ang mga binuat-

p 13 Isaias 57:20 **q** 13 Ikumpalar tung Mateo 8:12; 22:13; 25:30. **r** 14 Bilang enem ang esleb magimpisa tung ni Adan ang asta tung ni Enoc. Duun nga basaay ta tung Genesis 5:4-20. **s** 14 Mateo 13:39b-42; 16:27; 25:31; Marcos 8:38; Lucas 9:26; 2 Tesalonica 1:7-8

buat nirang kuntrang pisan tung kalelyagan na pati tung tanan ang ibinitala nirang namanduminar tung anya,” maganing.

¹⁶Aganingenung temeng dang pisan yang inula nang atii tung mga manigtulduk ang atiang namampakled da asan tung numyu. Ay kipurki kung tung pamitala nira pirmi ra ilem ang pagburutung-butungun natetenged belagan kuntintu tung mga isip nira yang pagkabetang nira taa tung kaliwutan ang naa kung kaisan, ya ra ka dayun ay nagibangdan nira tung Dios ang ya unu ay kamali na. Kung tung pagurubraen man, pirmi ra ka ilem ang pamagpapsaw tung mga kalelyagan nirang sadili. Dispuis pa, puirting pagpaambug tung mga sadili nira ig durug kaansianung mamagbuladas ang para maeklan ilem nira yang nagatingwa nira.

Nagipademdem Na Tung Nira Kung Unu Pay Inula Yang Mga Apustul Sigun Tung Mga Manigtulduk Ang Atiang Buklien (17-19)

¹⁷Piru ta yamung nagamaalu ta duru, pademdeman mi ra ka yang inula ra kang lagi yang mga apustul ang atiang tinuwul ni Ginuu tang Jesu-Cristong magpaliked yang Matinlung Balita natetenged tung anya asan tung numyu. ¹⁸Pinagpaamanamu rang lagi nirang pinaganing ang,

“Baklu ra maglekat ti Ginuung Jesus, may mga taung mamansiluang mamagtagam ta saway tung numyu ang kalukuan da ilem unu yang kamatuuran ang naang nagapananged mi. Yang ugali nira, indi enged temegka ang indi ra nira papsawan yang mga kalelyagan nirang magbuat ta makalalaway ta isip yang Dios^t,” maganing.

¹⁹Yang inula nirang atii, temeng da kang pisan tung mga manigtulduk ang atiang nagipaamanu tung numyu. Ay kipurki yay pamagpaguad ta makararangga tung pagpurutulan ming mga tumatalig ang para magkuruntraanamu rang magberelag. Kumus anda asan tung nirag pagtinir yang Espiritu Santo, anday dumang pagpaguyuran nira, kung indi, ultimu ra ilem yang sistimang pagandar taa tung kaliwutan ang naa ang balawag ang pisan tung Dios.

Kumus Nagalaktan Da Tanira Ta Mga Manigtulduk Ta Kabuklian, Nagapasanagan Na Tanira Kung Ya Pa Agari Tung Pagdiripindiren Nira Tung Kamatuuran (20-21)

²⁰Piru ta yamung nagamaalu ta duru, maskin maning da tiag kaliwag, pirmiamung magsarasaan ang magparaketel-ketelan ugud asan da magbaked yang pagparanangeren mi tung kamatuuran ang

^t 18 2 Pedro 3:3

yay sagradung bitala yang Dios ang nunut da ka ta pagturumanen mi. Kada magampuamu ra nganing, yang Espiritu Santo, ya ra kay pirming papagmanguluen mi. ²¹ Landaw ra tung tanan, pademdeman ming pirmi yang utang ming kaneeman tung Dios natetenged tung gegma nang lutuk ang pisan ang ibinuluntad na tung numyu, mintras pagpakbatamu tung ni Ginuu tang Jesu-Cristong maglekat ang ya ray uras ang ipagildaw na enged tung yaten ang ipasapenita ra anya tung Dios ang asta tung sampang anda enged ang pisan ay katapusan-tapusan na.

**Yang Matinlung Buaten Nira Tung Tulung Klasing Nagainabu
Tung Mga Aruman Nirang Nagapiktaran Da Yang Nagitulduk
Yang Mga Manigtulduk Ang Atiang Buklien (22-23)**

²² Alimbawa kung may mga aruman mi asan ang yang mga isip nira midyu tung pagdua-dua ra kung ay pay matuud ang dapat panangden nira, kaministiran ang ya ray ildawan mi ta mupiing painunukan ta matinlu. ²³ Ig kung may duma asan ang yang mga isip nira midyu tung ya rang ya rang ipaekel nira tung maling nagitulduk yang mga taung atia, ya ray tagaman ming saklawan ang pabaliken tung kamatuuran ugud malibrian da ka nira yang kalainan ang malambegan da rin nira^u. Ya ray paderepan ming bawien ang katulad ka tung pagbawi mi tung sasang langaw ang dineetan da ta apuy ang tung makali yag lawutay mi. Bawien mi tanira ang maning pa tung yag kalaway mi tung apuy. Ig kung may duma asan ang yang mga isip nira midyu tung ipinaekel da ka enged nira tung maling nagitulduk yang mga taung atia, kaministiran ang ya pa ka enged ay ildawan mi ang nunut da ka ta dakulung pangaman mi ang muya maumiramu pa tung mga ubra-ubra nirang malalaway ang yay dapat ang panlignaan ming maning pa tung awel ang kinetket da ta mansa.

**Yang Pagtapusan Yang Sulat Ang Yang Dios Yag Dayaway
Na Natetenged Tung Kayanan Na Ig Tung Pagkadios
Nang Inding Pisan Mapasiring-siringan (24-25)**

²⁴ Buinu, mga putulu, magkabagay ang pisan ang yay pirming dayawen ta yang Dios ay kipurki yay masarang ang magmanada tung numyu simanyan ang para indiamu maguyuran yang mga manigtulduk ang atiang magpakasalak ang pariu ka tung nira^v. Ya kay masarang ang magmangulung pirmi tung numyu ta matinlu ang asta kawutun da ilem yang uras ang ipagpakdeng na tung numyu duun tung katalungaan nang durug kasulaw ang duruamu ra kang pisan agkasadya ang andang pisan

^u ²³ Santiago 5:19-20 ^v ²⁴ Ikumpalar tung 1, "...nagamanadaanamu ra ka ni Jesu-Cristo ugud indiamu ra matawan ta dumang nagitulduk ang bukli."

ay dapat ang mabangdan na tung numyu. ²⁵Tanya yay ultimu ilem ang Dios ang ya ra kay nagtapnay tung yaten ekel tung pinagtalus ni Ginuu tang Jesu-Cristong nagpakugmatay. Teed mi yang pagkadios na, durung pisan agkasulaw yang pagkabetang na, may pagkaadi nang inding pisan mapasiring-siringan, yay makagagaem tung tanan ang maskin unu pa man ang bagayay, kayanan nang ubraen. Maning kang lagi tia yang pagkadios na disti pa atii tung katebtewan, pati simanyan, ang asta ra ilem tung sampa ang anda enged ang pisan ay katapus-tapusan na. Talagang matuud ka man tia.

Taa ra ilem tapusayu yang gustuung ianing,

Judas